

Albumul orădeanului Thurzó Zoltán

Lansat în casa Franz Liszt din Budapesta

Vineri, 9 noiembrie, în casa lui Franz Liszt din Budapesta, Academia veche de Muzică, a avut loc lansarea CD-ului de pian solo, „Franz Liszt – Harmonies, Poétiques et Religieuses S.173” a lui Thurzó Zoltán. Cum a ajuns un pianist orădean să lanseze un album de muzică într-un loc sacru pentru toți pianiștii din lume?

Viața noastră este, în foarte multe situații, configurată de întâmplările întâmplătoare cu ceilalți. Aceste întâlniri ne pot îndrepta pașii pe anumite cărări sau ne pot îndepărta, cu rezeziune, și uneori iremediabil, de anumite idealuri. Un mediu propice, o familie cu multă dragoste, o bibliotecă, un instrument muzical, un grup de prieteni, un profesor bun, o palmă pe umăr, o încurajare pot schimba uneori destinul nostru. Așa au fost întotdeauna sfaturile, discuțiile și seratele muzicale prin care au trecut sute de artiști orădeni, români sau maghiari, organizate de muzicologul Thurzó Sándor. O lume relativ mică în care toți cei care iubeau muzica clasică se regăseau deopotrivă. Bătrânul Thurzó, așa cum îi spuneau cei mai tineri, a știut întotdeauna să pună o vorbă bună, să dea un sfat sau să explice, dar fără atitudinea aceea de superioritate pe care o au toți care sunt experți într-un domeniu anume. A plecat însă la ceruri, într-o zi de septembrie a anului 2009. Exemplul lui, al micii comunități de muzicieni, al seratelor muzicale clasice, a fost dus mai departe de fiul și nepotul lui, violistul Thurzó Sándor József care a organizat câțiva ani Festivalul de Muzică Braziliană și pianistul Thurzó Zoltán care încă mai organizează astfel de evenimente. Alături de ei, până în 2012, orașul s-a bucurat și de concertele de muzică clasică organizate de Tokaji Ágnes împreună cu fiica ei, Costin Éva. Dincolo de ce se cânta la Filarmonică, într-o perioadă de două decenii, cam asta a fost toată muzica clasică, de cameră, care se cânta în Oradea. Evident, totul era gratuit și organizat doar prin munca și dăruirea unor muzicieni care înțeleseseră importanța unui astfel de demers pentru comunitate, pornind de la bătrânul Thurzó.

Primele două CD-uri recunoscute în Europa, din istoria Oradiei

Reprezentantul celei de-a treia generații de muzicieni ai familiei Thurzó, Zoltán a reușit să facă un pas important în față și să publice două discuri de mare valoare care se găsesc deja în cele mai importante magazine din Ungaria. Pasul în față nu este doar al pianistului, ci al întregii comunități muzicale orădene, deopotrivă.

„Compact Discul în sine, ca și concepție, a luat forma actuală în 1982. De atunci, până astăzi, nimeni din Oradea sau din județul Bihor nu a scos din bani proprii un CD, cu drepturile de autor aferente și legalizat pe tot teritoriul Europei. Acestea sunt pri-

mele din istoria orașului. Aceste două CD-uri de pian solo, „Franz Liszt – Harmonies, Poétiques et Religieuses S.173” și „Heart and Soul Vol I”, apărute în septembrie 2018, respectiv octombrie 2018, diferă foarte mult ca subiect și concepție. Primul album este al doilea cel mai mare ciclu de piese a lui Franz Liszt. M-am gândit să fie un album puternic din punct de vedere muzical, cu un standard mai ridicat, cu care să putem sparge gheața și în străinătate. Net superior unui album cu piese cunoscute de toată lumea. Am ales Liszt pentru că bunicul meu, Thurzó Sándor, când trăia, mi-a spus că din acest ciclu a treia piesă va fi premieră în Oradea (n.r. Thurzó Sándor avea o evidență foarte riguroasă a ce se cântase în Oradea, întinsă pe decenii întregi). Așa că am învățat a treia piesă, iar înainte să moară mi-a spus că ar fi interesant să înregistrez tot ciclul, să fie un eveniment de anvergură pentru Oradea. Din 2011, tot ciclul acesta îmi este în mâini. Am concertat cu ele și în acești 7 ani mi-am dezvoltat o concepție clară cu privire la cum ar trebui să sune o înregistrare bună cu care să particip la concursuri internaționale. La care am și început. Acest ciclu de Liszt este în memoria bunicilor. CD-urile au două caietele în 24 de pagini, pe care eu le-am scris, o introducere în esența lucrării, în ce și-a concentrat Liszt viața de artist. Aceste 10 piese au fost compuse în nu mai puțin de 20 de ani. Din perioada când era foarte virtuos până în perioada în care era preot, o etapă foarte lungă din viața lui Franz Liszt unde vedem și transformarea pianistului în compozitor, unde virtuosul de pe scenă se transformă în compozitorul pe care apoi noi îl învățăm și îl dăm mai departe publicului. Pentru noi, pianiștii, el este cel mai important compozitor, după Frédéric Chopin. În străinătate înregistrarea a început să fie apreciată pentru că foarte puțini abordează ciclul acesta de piese. Este dificil și este imposibil de cântat dacă nu abordezi și alte piese compuse, în perioade diferite, de Liszt. Fiecare piesă este legată de alte lucrări din perioade diferite, ca o țesătură, iar la final ajungi să te uiți pe 50 de piese”, povestește Thurzó, Zoltán.

„În România, ajungi să îți vinzi casa ca să scoți un astfel de album”

Înregistrările le-a făcut din august până în decembrie 2017, la Universitatea Partium.

„În Oradea și în Bihor nu există un studio muzical. Am cumpărat din propriii bani toată aparatura,



am făcut și tehnoredactarea, am participat la cursuri speciale pentru a învăța toate aceste lucruri. Doar la master am cerut ajutor din străinătate de la specialiști. Eu am înregistrat, eu am prelucrat, și designul CD-urilor este făcut tot de mine. De aceea sunt unice. Costuri de mii de euro, numai aparatură, programe cu licență etc. Totul legal la nivelul întregii Europe. Sunt mai multe CD-uri ale unor artiști orădeni, evident, dar nimeni nu are unul cu cod de bare recunoscut pe plan internațional, legalizat și cu drepturi de autor plătite. Din Oradea, CD-urile pot fi cumpărate doar de la mine. Pot fi însă cumpărate din Budapesta, din Veneția și urmează și alte orașe. Am luat legătura cu editorul din Budapesta pentru că prin București era mult prea costisitor. Pe Chopin, ca să primești un cod ISCR, în toată Europa se plătește la un nivel de aproximativ 50 de bani, iar la noi, în România, la peste 15 lei pe piesă. Înmulțit cu câteva mii sau zeci de mii de exemplare ajungi să îți vinzi casa. Ca să scot aceste CD-uri, am trecut prin America, Ungaria, Slovacia și Polonia. Să le pun în vânzare în Budapesta am explicat că ele provin dintr-un oraș cu o tradiție de aproape o mie de ani și că sunt primele care vin de la Oradea. A trebuit să dau apoi detalii despre oraș. Am avut norocul să cunosc un dealer care se ocupă cu distribuția de CD-uri la obiective muzicale turistice foarte importante în Budapesta. Printre aceste magazine din Budapesta, Magazinul de Muzică Rózsavölgyi, fondat în 1850, Magazinul Academiei de Muzică Franz Liszt din Budapesta, Magazinul Palatul Artelor din Budapesta etc. Acolo, noi, ca orădeni, avem deja două albume de muzică clasică pe care le poate cumpăra oricine, toți cei care locuiesc acolo și care vizitează acele obiective. Nu e puțin lucru. Eu am concepția aceasta, de ce să nu ducem mai departe faima orașului și prin cultură. Concertul apare pe un afiș apoi se duce și rămâne doar într-o bază de date, un CD îl poți cumpăra dintr-un magazin și asculta cât și când vrei. Voi încerca să mă promovez și în România, printr-o rețea, sau mai multe rețele de magazine. Oriunde voi lansa aceste CD-uri sau oriunde

voi fi invitat, voi menționa prima dată Oradea. Dacă am putut să scot aceste albume și am tot sistemul tehnic și programul și știința de a face aceste lucruri, voi continua. Mi s-a spus „OK, ne plac, hai să vii la Hungaroton”, una din cele mai mari case de discuri din Ungaria, ei ar plăti, ar fi mult mai ușor totul. Am spus însă: „Nu. Dacă vreți, înregistrăm la Oradea și multiplicăm cum vreți voi!”. Există și un lucru pozitiv când vii dintr-un oraș mai puțin cunoscut în acest domeniu. Pe piața internațională sunt mulți care promovează albumele și pentru că este ceva inedit dintr-un loc de care ei nu știau. Acest lucru este bun și pentru mine, dar și pentru oraș. Mai ales că vine pe un trend ascendent, pe o creștere a vizibilității orașului. Vreau să iau legătura cu primăriile orașelor și cu Episcopiile, să le întreb dacă vor să folosească aceste CD-uri drept cadouri pentru oficialitățile care ne vizitează. Să le primească alături de cartea lui Ovi (n.r. Ovi Pop) pentru că sunt o carte de vizită bună pentru această zonă.

În ceea ce privește viața muzicală din Oradea, eu cred că ar fi nevoie de mai mult oxigen. Ar trebui lăsați artiștii să își facă meseria. Ar trebui întrebați, ei ce vor, ce planuri au? Ar trebui să li se dea măcar locații gratuite pentru concertele care sunt oricum gratuite. Artiștii locali să fie solicitați la evenimente, dar să fie și remunerați. Dacă ești orădean și cânti la un festival local, trebuie să fie gratis. Dacă vine cineva din altă țară, chiar dacă nu este calitatea muzicală atât de ridicată, se plătesc mii de euro. Bani aceștia ar trebui plătiți și unui artist orădean pentru că și el are facturi de plătit. Viața de artist nu este o chestie secundară. Eu am renunțat de patru ani la toate job-urile pentru a avea orele zilnice necesare repetițiilor pentru a cânta la acest nivel și a scoate aceste albume”, spune pianistul.

Lansat la Budapesta, la Oradea e... prea scump!

Al doilea album „Heart and Soul Vol I” este primul dintr-o serie de 10 CD-uri.

„Vreau să înregistrez cele mai populare piese pentru pian, timp de zece ani. Câte unul pe an. Este pentru melomani, cei cărora le place, dar nu prea înțeleg, dar vor

să asculte și să afle informații noi. Pe primul album am ales piese celebre, cunoscute de toată lumea în proporție de 80%. Piese sunt însoțite de mici prezentări. Lansarea va avea loc anul viitor atât în Budapesta, cât și în Veneția, pentru că toate pozele de pe album sunt făcute acolo.

Am vrut ca aceste albume să fie lansate și la noi, am depus două proiecte la Consiliul Județean Bihor, dar proiectele au picat așa că am renunțat să mai fac lansarea și la Oradea. La Primăria Municipiului Oradea nu am încercat, dar nu cred că așa avea vreo șansă. Nu ar costa puțin, ar trebui să aduc șapte oameni la Oradea, toți cei care m-au ajutat și au fost implicați în acest proiect, să le plătesc transportul (din Ungaria, Italia), hotelul etc. Eu m-aș bucura dacă CD-urile mele ar ajunge la oficialitățile care ne vizitează orașul. Am arăta că avem în Oradea și așa ceva, ne putem mândri că în anul Centenarului am realizat ceva unic pentru oraș și pentru comunitatea muzicală de aici. Se fac lucruri importante pe plan muzical și în domeniul nostru, nu doar în cel al muzicii populare sau de alt fel”, explică Thurzó Zoltán.

Există câteva nume foarte importante în spatele albumelor, cărora artistul le este recunoscător: dr. Zsuzsanna Domokos – directoarea Muzeului Memorial și Centrului de Cercetare Franz Liszt din Budapesta, dr. Eckhardt Mária – cea mai cunoscută cercetătoare din Europa al lui Fr. Liszt, recunoscutul inginer de sunet Péter Kirschner, inginerul personal de sunet al lui János Bródy, cel mai bun inginer de sunet din Oradea în persoana lui Gábor Jonucz, Dániel Gryllus și editorul său la Budapesta Gryllus KFT și colega sa, Veronika Marosi, Ovi D. Pop – dublul album Liszt are fotografii făcute de el, Annamaria Bortolozzo – renumită artistă de fotografie din Veneția (la albumul „Heart and Soul” au fost folosite fotografiile ei) și Rais W. István redactorul șef al ziarului Bihari Napló din Oradea.

Cine vrea să comande albumul sau albumele o poate face de pe site-ul thurzozoltan.com sau de pe facebook, ThurzoZoltanOfficial.

■ Vasilică ICHIM